

[Edel Saunte.]

hederne iøvrigt kan antages, at hendes legemlige eller sjælelige kræfter vil blive alvorligt nedsat gennem barnets tilkomst og omsorgen for barnet, er det tilladt at afbryde svangerskabet.

Man ser altså, at i de tre nordiske lande, hvor man har den social-medicinske indikation, er man i virkeligheden gået omtrent den vej, som det lovforslag, der blev vedtaget her ved anden behandling, har fulgt. Lovforslaget fastslår nemlig først det rent medicinske, at man for at kunne afbryde et svangerskab må bedømme sagen sådan, at der er alvorlig fare for kvindens liv eller helbred, og så tilføjes ganske i stil med det, de nævnte tre nordiske lande har, bestemmelsen om, at man ved afgørelsen af, om en sådan fare foreligger, skal foretage en vurdering af samtlige omstændigheder, herunder de forhold, hvorunder kvinden må leve.

Det ligger da efter min opfattelse helt klart — og det har heller ikke tidligere på noget tidspunkt været bestridt — at det lovforslag, som er fremsat af den højtærede justitsminister, ganske tydeligt afgrænser indikationen til at være en medicinsk-social indikation og aldeles ikke en social indikation. Hvis det skulle være en social indikation, måtte der ikke være det moment, at hensynet til kvindens liv eller helbred først skulle tages i betragtning, men så måtte det være rent sociale kriterier, der skulle lægges til grund ved afgørelsen. Jeg tror, man med fuld ret kan sige, at der ikke i dette lovforslag er tale om nogen social indikation. Men det er klart, at skal man bedømme, om der er fare for en kvindes liv eller helbred, må man tage de psykiske omstændigheder med i betragtning. Det er ejendommeligt at høre det ærede medlem fru Ellen Poulsen tage det som noget, der ligger udenfor den medicinske indikation, at man skal have det psykiske med. En psykisk sygdom er nøjagtig lige så medicinsk som en blindtarmsbetændelse, og jeg synes, det er på tide, vi slår fast, at en psykisk sygdom er nøjagtig lige så medicinsk som en hvilken som helst anden sygdom af medicinsk art, der nævnes kan. Det er for mig også klart, at hvis man skal bedømme risikoen for kvindens helbred ved en psykisk eller en anden medicinsk indi-

kation, må man tage hensyn til de forhold, hvorunder hun lever. Det er af afgørende betydning for muligheden for at fremskaffe helbredelse, om kvinden er i stand til at falde til ro, hvis hendes lidelse f. eks. er af psykisk art, og få denne lidelse behandlet i det milieu, hun skal leve i. Det er for en række andre sygdomme, veldefinerede medicinske sygdomme, nøjagtigt lige så afgørende for hele hendes fremtid, om hun er i stand til at leve under sådanne forhold, at disse sygdomme med held kan bekæmpes.

Som jeg sagde før, tror jeg ikke, der på noget tidspunkt under de mange og indgående forhandlinger, der har været med læger om denne sag, har været rejst tvivl om fra lægelig side, at bestemmelsen var en klar medicinsk-social indikation og ingen social indikation. Har lægerne da været repræsenteret i dette arbejde? Ja, det kan man sige.

I kommissionen, der begyndte at arbejde spørgsmålet, var der ikke mindre end syv lægerepræsentanter: to kirurger, to psykiatere, en læge, som havde været medlem af den tidligere svangerskabskommission, sundhedsstyrelsens ledende læge og en almindelig praktiserende læge. Alle grene indenfor lægeområdet var altså medvirkende ved lovforslagets udarbejdelse, og den ene af de psykiatere, der var medlem af kommissionen, var den daværende formand for Den almindelige danske Lægeforening. Alle disse læger har, for så vidt angår spørgsmålet om samrådene, ikke rejst noget problem. Derimod har en af dem rejst et problem med hensyn til indikationen, idet han tog det standpunkt, at enten skulle man forbyde svangerskabsafbrydelse, eller også skulle man gøre det helt frit. Det er et logisk standpunkt, men et standpunkt, hvis gennemførelse vil ramme kvinderne meget hårdt.

Udover at der var læger med i kommissionen, som deltog direkte i det interne arbejde ved udarbejdelsen af lovforslaget, blev der ført en række forhandlinger med repræsentanter for Den almindelige danske Lægeforening og for dens hygiejnegruppe, og almindelig dansk lægeforening viste kommissionens arbejde den meget store interesse, at den på sit årsmøde den 31. august 1952 tog spørgsmålet op. Den tidligere formand for almindelig dansk læge-